EVVEL ZAMAN ÖYKÜLERİ

HASAN ERİMEZ

ÖTÜKEN

YAYIN NU: 1761
EDEBÎ ESERLER: 908

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NUMARASI: 49269

ISBN: 978-625-408-198-9

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50 • (0212) 293 88 71 - Faks: (0212) 251 00 12

Editör: Oğuzhan Murat Öztürk

Son Okuma: Gürkan Canpolat

Kapak Tasarımı: Ceyhun Durmaz

Kapak Resmi: Levnî *Surname-i Vehbî*

Dizgi-Tertip: Damla Acar

Kapak Baskısı: Pelikan Basım

Baskı: ANA BASIN YAYIN GIDA İNŞ. SAN. VE TİC. A.Ş
Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. 2622 Sk.
Güven İş Merkezi Nu:6/13, Bağcılar-İstanbul
Sertifika Numarası: 20699 Tel: (0212) 446 05 99

İstanbul- 2021

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

HASAN ERİMEZ; 1989 yılında Adana'da doğdu. Anadolu Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. Edebi faaliyetlerine çeşitli dergilerde yayımlanan yazılarıyla başladı. Ötüken Neşriyat tarafından *Demirağın Kurtları* (2015), *Kutlu Kağanlık* (2016), *Bin Yılın Göçü: Alplar Çağı* (2017), *Bin Yılın Göçü: Gaziler Çağı* (2018) ve 5 ciltlik *Temirkut* serisi (2019) yayımlandı. Edebi faaliyetlerinin yanı sıra sinema ve dizi alanında senaristlik yapan yazar *Diriliş Ertuğrul, Kuşlarla Yolculuk, Uyanış Büyük Selçuklu* gibi dizilerin senaryo ekiplerinde yer aldı. Hala sinema ve dizi alanındaki pek çok projede senaristlik yapmaya devam etmektedir.

İÇİNDEKİLER

KARAGÖK • 11

ŞEHİRLERİN KRALİÇESİ • 35

DENGİZİK • 55

MEYDANIN SESİ • 79

PARE PARE • 93

TOMBAK • 121

GECEBAŞ • 147

DEVŞİRME MEVSİMİ • 177

SON MEKTUPÇU • 207

KARAGÖK

KATI toprağa sert bir düşüş, meçhul bir âlemde etrafımı kaplayan tedirginliğe karşı çelimsiz bir direniş ve sonsuz bir muamma… Dünyaya gelişime dair ilk hissettiğim bunlardı. Doğduğum ahır ne kadar büyük geldi gözüme. Ve ahırdan da büyük olan dünyada kim bilir beni neler bekliyordu? Bunları adamakıllı düşünmeme fırsat kalmadan ellerinde meşalelerle ve sevinç dolu uğultularla insanlar doluştu içeri. Biz at kısmı, gecenin zifirisinde ve ıssızda doğarmışız. İnsanlar da bu sebeple ben doğana kadar ahırın dışında beklemişler. Ben henüz dört ayağı üzerinde duramaz bir hâlde, yerde anamın rahim sularıyla sırılsıklam ve dört küçük toynağımı ürkek titreyişlerle çırparken, insanlar etrafımda halka olmuş bana bakıyorlardı. Meşalelerden yansıyan sarı yalazların aydınlattığı türlü yüzlerdeki ilk bakışlarda sevinç, gurur ve sanki eğlenecek yeni bir oyuncak bulmuş birer çocuk heyecanı vardı. Neden sonra o yüzlerdeki sevinç ve heyecan, beni tepeden tırnağa süzdükçe birer birer sönmeye başladı. Mutlu uğultular kesildi, yerini kasvetli bir sessizlik aldı. Ne vardı üzerimde? Çirkin miydim? Yoksa bir kısraktan başka bir cins hayvan olarak mı doğmuştum? İnsanlar aralarında bana dair konuştukça gerçeği anladım. Anamın adı Alabacak'tı. Bileğinden yukarısı kır donluydu. Babam da safi kır donluymuş. Ben de kır donlu doğmuşum. Ama üzerimde kara benekler de varmış. İki kır donludan bir kara benekli doğması uğursuzluk alametiymiş onlara göre. Yüzlerindeki ilk sevincin o yürek parçalayıcı sönüşünün, derin hayal kırıklığının, daha doğar doğmaz "uğursuz" damgası yememin ve bana "Karagök" adının verilmesinin tek sebebi üzerimdeki bu kara beneklerdi.

İnsanlar kendi uğursuzluğumda yok olmaya terk edercesine çekip gittiler. Dünya kalbimi kırarak karşıladı beni. Beni canından bir parça gibi taşımış anam dahi ne yelelerini sürtüyor ne de kara elmas gibi iri gözlerini çevirip bana bakıyordu. Belli ki o da kendisi gibi kır donlu kısraktan böyle kara benekli tay yavrulamayı kabullenememişti. Ana şefkatinden bile mahrum kalınca taşıdığım uğursuzluğun ne kadar ağır olduğunu anladım. Muhtemel ki burada ana rahminin suyu içinde sırılsıklam yatacak, açlıktan sabaha kalmaz ölecektim. Zaten hayatı arzulayıp ölümden korkacak kadar dünyaya alışmamıştım. Hem bu sayede doğar doğmaz damgalanan talihsizliğimden de ebediyen kurtulurdum.

Fakat biraz sonra ahırın derme çatma tahtalardan yapılma kapısı açıldı. İçeriye elinde meşalesiyle küçük bir çocuk girdi. Geniş yüzlü, kara benizli, çakır gözlü bir çocuktu. Ağır ağır yaklaşıp başıma geldi. O da benim kara beneklerimin uğursuzluğundan ürkmesin diye başımı çevirip bakamıyordum. Yürüyebilsem bir yere saklanırdım, ama gücüm yalnızca kendi içime büzülmeye yetiyordu. Birden kara benekli derime bir şeyin dokunduğunu hissettim. Herhâlde çocuk bana acıdığından ötürü üşümemem için üzerime keçe serdi sandım. Sonra birkaç parmak derimi sıkınca anladım: Çocuk üzerime kapanıp bana sarılmıştı. Üstelik derimi sıkan parmaklarında sevgi ve merhamet hissediyordum. Âdeta parmak uçlarından akıp kanıma işliyor ve beni doğar doğmaz umudumu kestiğim hayata yeniden bağlıyordu. Dünya, kalbimi kırarak karşıladıktan sonra neyse ki sevgi ve merhametten de bir yudum bahşetmişti.

Anam ertesi gün zoraki bir analık vazifesiyle dört ayağımın üzerine kaldırıp bana yürüme talimleri yaptırmaya başladı. Ben de birkaç gün içinde anamın peşinden koşa koşa yürümeye alıştım. Her şeyi de bu günlerde yavaş yavaş öğrendim. Bana o gece sarılan çocuk, oba beyi İnal-

ŞEHİRLERİN KRALİÇESİ

"Mehmed, karayı denize tahvil etti ve gemileri dalgalar yerine dağların tepelerinden geçirdi. Böylece o Keyahsar'ı da gölgede bıraktı. Karayı denizde olduğu gibi geçip Bizanslıları mahvetti ve hakiki altın gibi parlayan Konstantinopolis'i yani dünyayı süsleyen şehirlerin kraliçesini fethetti."

Historia, Mihail Dukas.

KARA tozlu ipek yayındaki oku ufka doğru iyice gerdi Murad oğlu Mehmed. Nicedir benliğini bir kıskaç gibi sıkıştırıp duran nur gibi aydınlık, alev gibi yakıcı ve gökyüzü gibi ebedî enginlikten mürekkep iç kâinatı da sanki yay çeken pazısına dolmuştu. Ve sanki ok fırladığında o kıskaç açılıp iç kâinatı bütün azametiyle benliğini bulduracak, ruhunun pınarlarından gürül gürül bir hayat çağlayacak, bütün nuru ve aleviyle âlemi baştan başa kaplayacaktı. Fırlattı oku Mehmed. Ok, yıldırım gibi bir hızla ufka doğru, gittikçe küçülen bir nokta hâlinde uçtu, uçtu ve sonunda kayboldu. Ne ufka erişti ne bir hedefi vurdu. Kuru bir boşlukta öylece gözden yitip gitti.

Ne iç âleminin kıskacı çözüldü ne benliğini bulabildi Mehmed. Kendisi de şu boşlukta kaybolan oka ne çok benziyordu. Felsefe, ilm-i nücum, tarih, kimya, coğrafya, hendese ve daha nice ilimle nur gibi aydınlatmıştı kendini. Okla, kılıçla, gürzle, cengâverliğin her türlü kuvvet ve zekâ teçhizatıyla yakıcı bir aleve bürünmüştü. İmkânsız denilenleri, erişilmez görülenleri, ulaşılmaz sanılanları, başarılmaz diye kabul edilenleri düşleyen muhayyile kuvvetiyle ve kimsenin yapamadığını yapma arzusuyla enginleşmişti ruhu. Bütün bunlar iç âlemini tıpkı gerdiği ok gibi büyük hedeflere atılmaya hazır hâle getirmişti. Ama netice yine

o okla aynı oluyordu. Zira kendini baştan başa adayacağı o büyük hedefi bulamıyordu Mehmed. İnsanın hedefi benliğinin aynasıdır. Hedefini bulamamak, benliğini de savurup duruyordu. Babası gibi beldeler fethetmek mi? Ordular yenmek mi? Birkaç millete hükmetmek mi? Saraylar diktirmek, hazineler toplamak mı? Hayır, hiçbiri yetmiyordu Mehmed'in o kâinatı kaplamaya muktedir iç âlemine. Hepsi küçük kalıyordu. Daha büyük, daha derin, daha ulvi, erişilmez ve ele geçirilmez denilen hedeflere layıktı o. Fakat "Bin atmak bir vurmaya muhtaçtır" darb-ı meselince, içinden fırlayan binlerce ok o muhtaç olduğu bir hedefi bulup da vuramıyordu. Karanlığa mahkûm edilen bir aydınlığın, harekete geçemeyen bir mefkûrenin mustaribiydi Mehmed.

Âşık bile olamıyordu. Gönlü ne güzel bir maşukun sevdasıyla coşup taşıyor ne de hicran yahut vuslat gamıyla yanıyordu. Oysa acı ya da tatlı olsun, bir gönlün aşka dair hissiyatla çarpıyor olması insana yaşadığını, hayatın neresinde durduğunu gösteren ilahi bir lütuftu. Fakat Mehmed bundan bile mahrumdu. Et ve kemik yığınından ibaretti sanki. Ruhu bir gaye uğruna dertlenmekten bile yoksun olduğu için onu hissetmiyordu. Bazen Saruhan yaylalarında ava çıktığı zaman çobanlara rastlardı. Bir bayırın tepesinde oturup sürülerini seyreden çobanlar bir yandan da kavallarıyla içli nağmeler çalardı. O yürek titreten nağmelerden anlardı ki şu çobanların bile sevdaları, hicranları, ümitleri vardır. O vakit kavallar, nice pusattan ve nice kalemden daha yüce, daha güçlü gelirdi gözüne. Ve o çobanları kendisinden daha talihli, daha insan bulurdu. Çünkü o çobanların ruhu olduğunu hissettiren dertleri, dertlerini dindirecek yahut coşturacak kavalları vardı. Oysa kendisinin ne bir hedefi ne gönlünü titreten bir sevdası vardı. Pusatları ve kalemleri de bu yoksunluğuna çare olamıyordu.

Saruhan'ın Saray-ı Şehzadegân'ına döndü Mehmed. Dı-

DENGİZİK

YILANKAVİ kıvrımlarla akan nehrin kıyısında sağ dizini yere vurup elini bağrına basmış, uhrevi bir saygı içinde öylece duruyordu. Onun kim olduğunu bilmeyenler, sulara tapan bir barbar olduğunu düşünüp nehri kutsadığını sanabilirdi. Ama o Attila'nın oğlu Dengizik'ti. Yere diz vurup bağır basarak da nehre değil, nehrin altında yatan babasının ruhuna tazimde bulunuyordu.

Adını "Deniz"den almıştı Dengizik. Babası Attila koymuştu ona bu adı. Şanı, şöhreti, hanlığı denizler gibi ulu olsun diye… Dengizik'in de bu nehrin de özü bir sayılırdı. Bu sebeple dost olmuştu nehirle. Dengizik ne zaman buraya gelip babasına tazimde bulunsa ve onun ruhuyla dertleşse, nehir onunla babası arasında kutsal bir tanık oluyordu.

Dengizik tunç kızılına çalan yüzünü kaldırıp kara gözlerini nehre dikti. Üzgün, kırgın ve kederliydi. Bu yıl da kendisi haricinde hiçbir Hun gelmemişti Attila'nın ruhunu tazim için. Kardeşleri bile kendi âlemlerine dalmış, törelerini unutmuşlardı. Oysa bu Attila, Hunları bütün kavimlerin içinde en üstün kavim yapmamış mıydı? Sürülerine otlak dahi bulamazlarken Volga'dan Tuna'nın ötelerine kadar yaymamış mıydı? Gotlara, Lombardlara, Burgundlara ve hem batıdaki hem doğudaki Romalılara karşı efendi kılmamış mıydı? Dengizik, insanoğlunun bu kahrolası nankörlüğünden ötürü babasının ruhunun nasıl ıstırap çektiğini tahmin edebiliyordu. Zira babasının ruhundaki ıstırabı, kendisi de bu dünyada çekiyordu.

Yine de babası Attila'nın mirası olan şanını yeniden diriltmek, dağılan Hun boylarını yeniden birleştirip ihtişamlı

günleri tekrar yaşatmak için çabalıyordu Dengizik. Eskiden kendilerini efendi bilip önlerinde eğilen kavimler, şimdi dağılan Hunlara efendilik yapıyordu. Tüccar olan Hunlar onlara mallarını satmak için türlü dalkavukluklar yapıyor, ekip biçmekle uğraşan Hunlar onların en ağır vergilerine sorgusuz sualsiz baş eğiyor, şehirde yaşayanlar onların yasalarına itaat ediyor, obalarında yaşayanlar ise eskiden kılıçlarına baş eğdirirken şimdi onların tehditleri altında sinip kalıyorlardı. Üstelik Attila'nın Dengizik dışındaki oğulları da bu özünü yitirmiş, töresini unutmuş yığınlar arasına karışmıştı. Bütün bunlar onların ağrına gitmese de Dengizik'in kanına dokunuyordu. Onlara rağmen ve onlar için onları kurtarmaya ant içmişti.

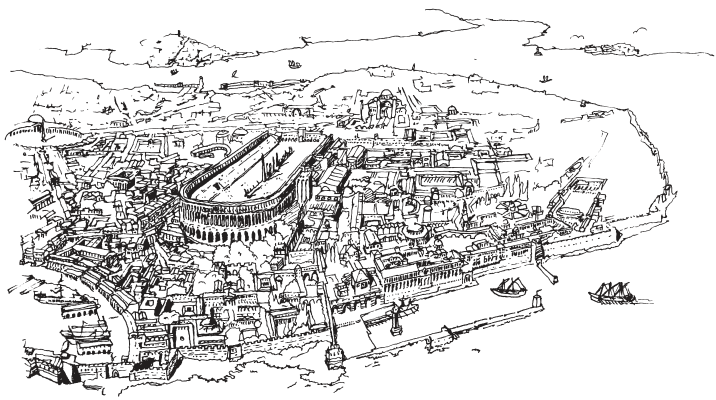
Yine bu andını nehre fısıldayıp babasının ıstıraplı ruhuna göndererek kalktı. Arkasını dönüp kendini bekleyen çerilerine baktı. Yüzünde acınası bir tebessüm belirdi. Bir zamanlar Hunlar bu nehri on binlerce atlının çılgın haykırışlarıyla, suları yırtarak geçerdi. Şimdi o eski günlere inancı kalan bu son çeriler, belki bir köyü dahi yağmalayamayacak kadar azdı. Onlara altın vadedemezdi, toprak vadedemezdi, kadın ve at vadedemezdi. Vadedebileceği tek şey inanç, gayret ve eski şanlı günlere dönme ümidiydi.

Dengizik, doru atının yanına geldi. Eyerini pekleştirirken yanı başında duran kısa boylu, gök gözlü, kır ve seyrek sakallı ihtiyar Mengüçek'e baktı. Mengüçek, derin bir tebessümle nehri seyrediyordu. Sanki yıllarca kamlık yaptığı, öğüt verdiği, dertleştiği Attila'yı seyrediyordu. Mengüçek bir kam olduğundan, Dengizik onun bu tebessümünü uğura yordu. Heyecanla konuştu:

"Yeketaş'ın obasında diğer Hun beğleri de toplanacak, Mengüçek. Toy yapacağız. Yeniden akınlar yapıp Hun şanını diriltmek için onları buyruğuma davet edeceğim. Ne dersin, kem talihimiz tersine dönecek midir?"

Mengüçek, gözlerini nehirden almadan cevap verdi:

MEYDANIN SESİ

"Var idi bir makâm-ı hurrem-âbâd
Ki Atmeydanı dinüridi ana âd
Ki Konstantin'in ol eyvânı imiş
Temâmet mülk-ü Rûm'un hânı imiş
'Acâyibler garâibler var anda
Nazîri yok temâmet bu cihânda"

Lütfi Paşa.

ZEUS'UN oynaşı İo, Tanrıça Hera'nın gazabıyla ineğe dönüşüp bir sinekten kaçarak ne zaman buraya geldi? Süleyman Peygamber, güzeller güzeli Atinalı Aline'si için burayı ne zaman ona mutluluk şehri yaptı? Megaralı Byzas, aklını bir ihtiyar kâhinin sözlerine satıp burayı ne zaman buldu? Hepsinin şahidiyim, gördüm. Çünkü hiçbiri yokken ben buradaydım. Propontis, Bosphorus, Keras firuze bir gerdanlık gibi dolanıp boynumu sararken daha demlenmemiş göklerin altında tuzlu suların dingin dalgalarını dinliyordum. Gözlerinde bir kehanetin umudu, hayal kırıklığı ürküntüsü ve içten içe köpüren sevinçli kımıltılarla Megaralıların gelişini de gördüm. Saz destelerinden sallarla geçtiler Bosphorus'u. Karşı kıyıya bakıp "Körler Ülkesi" dediler. Çünkü benim bulunduğum bu eşsiz yer varken nasıl karşı kıyıda yaşayabiliyorlardı? Nemli ağaçların gövdelerini yonttular, kestiler, biçtiler; kendilerine karanlık kulübeler yaptılar. Kendirler örüp üç firuze suya esmer ağlar attılar. Pulları parlak, gözleri pörtlek, kıpır kıpır oynaşıp duran balıklar çektiler. Mavi sırtlı gümüş karınlı kolyozu, kalkan pullu çatal kuyruklu istavriti, ille de gök sırtlı süt karınlı deryalar güzeli lüferi bildiler. Yediler, doydular, yerleştiler, çoğaldılar. Artık kehanet hakikate tahvil olmuştu, anladılar. Megaralı Byzas kenti devlet yaptı, "By-

zas" dediler. Kentin yedi tepesinden birindeydim ben, tam göbeğinde. Kalp nasıl ki insanın canını taşıyan en hayati parçadır, ben de insan insan büyüyen kentin canını taşıyan en mühim parçasıydım. Bende şenlik varsa kent mutluydu. Ben ıssızsam kent durgundu. Beni de bildiler, tanıdılar ve kendi dillerince "Meydan" dediler. Her inancın tanrısı bilinmek için yaratmıştır yaratılanları. Ben de bilinince içimde tanrısal bir azizlik belirmişti. Artık bu kentin en aziz yeriydim.

Septimius Severus, acımasız Romalı; o Kartacalı Berberi soylusu geldiğinde de buradaydım. Bir kent dolusu korku ve tedirginliği yaşadım. Firuze sulara sislerin çöktüğünü, güneşin kan denizinden çıkmış gibi kıpkızıl doğduğunu gördüm. Severus çelikten ordularıyla kente dayandığında, kent ona kanla direndiğinde, Severus'un bunca direnişe öfkelenip kente girer girmez intikam duygusuyla her yeri yakıp yıktığında acıyla seyrettim. Devasa yangınların ardından kalan ekşi kokuların ve felaket çığlıklarının ardından kalan yürek zorlayıcı sessizliğin içinde ne olacağımı beklerken Severus benim üzerimde topladı ordusunu. Kartaca çöllerinin ateşiyle yanıklaşıp Roma'nın hitabet kudretiyle sertleşen sesinden gelen bir emirle "Nova Roma!" dedi Severus. "Yeni Roma" demekmiş. Burada Roma'ya benzer ama Roma'dan daha büyük bir kent yaratmak istiyordu. Kartacalı kanı kadim düşmanlığı dürtmüştü de, "Nova Roma"yı yaratarak Roma'ya karşı bir Kartacalı zaferi mi kazanmak istiyordu bilmem. Tek bildiğim Atina dağlarının mermerlerinden yapılma tapınaklarıyla, kesme taşlardan yollarıyla ve damar damar sütunlu evleriyle küle dönen kentin bambaşka bir çehreyle, "Nova Roma!" haykırışlarıyla doğduğuydu. Beni de gördü, bildi ve tanıdı Severus. Akıllı adamdı doğrusu, benim bu kentin kalbi gibi attığımı hemen anlamıştı. Bu kez atının üzerinden beni göstererek emretti: "Hipodrom!"